

Latvijas Muzeju padomes sēdes PROTOKOLS

2022. gada 6. oktobrī

Nr. 143

Sēde sākas plkst.: 10:00

Sēdi vada: padomes priekšsēdētāja Una Sedleniece.

Protokolē: KM Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vadītāja vietniece Daina Ratniece.

Piedalās Latvijas Muzeju padomes balsstiesīgie locekļi:

Agris Šmits, Agrita Ozoliņa Juris Ciganovs (pārstāv Antru Medni), Anastasija Strauta, Ināra Dundure, Ināra Rumbina, Inese Berķe, Irina Zeibārte, Iveta Blūma, Iveta Ruskule, Jānis Garjāns, Renārs Zaļais, Sandra Ozoliņa, Una Sedleniece.

Nepiedalās: Antra Medne, Uldis Zariņš.

Piedalās uzaicinātās personas:

D. Ratniece, KM Arhīvu, bibliotēkas un muzeju nodaļas vadītājas vietniece; Rūta Šmite, Ziedoņa muzeja vadītāja, Valda Irmeja, Bārdu dzimtas memoriālā muzeja "Rumbiņi" vadītāja, Evija Keisele, Limbažu novada Kultūras pārvaldes vadītāja, Mārīte Saulīte, Limbažu novada Kultūras pārvaldes metodiķe, Jānis Bakmanis, Limbažu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja 2.vietnieks, Valda Dārgais, Gulbenes vēstures un mākslas muzeja direktore, Guna Švika, Gulbenes novada domes priekšsēdētāja vietniece, Agra Brūne, Latvijas Sporta muzeja direktore, Edgars Severs, Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietnieks – Sporta departamenta direktors, Daniēls Nātriņš, SIA "Latvijas Nacionālais sporta centrs" valdes priekšsēdētājs, Kaspars Vanags, P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktors, Dace Nulle, P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktora vietniece attīstības darbā, Daina Auziņa, P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja direktora vietniece krājuma darbā.

Darba kārtība:

1. Latvijas Muzeju padomes darbības plāns 2018-2022.

Ziņo: J.Garjāns

2. Atzinumi par muzeju akreditāciju:

2.1. Ziedoņa muzeja kārtējā akreditācija.

Ziņo: D. Ratniece

2.2. Bārdu dzimtas memoriālā muzeja "Rumbiņi" kārtējā akreditācija.

Ziņo: D. Ratniece

2.3. Gulbenes vēstures un mākslas muzeja kārtējā akreditācija.

Ziņo: D. Ratniece

3. Muzeju darbības jautājumi:

3.1. Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu un nacionālā muzeja statusa piešķiršanu.

Ziņo: U. Sedleniece

3.2. Par P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja struktūrvienību "Profesora Aleksandra Bieziņa muzejs".

Ziņo: U.Sedleniece

3.3. Muzeju nozares stratēģija (2023-2027).

Ziņo: U.Sedleniece

4. Atzinums par priekšmeta izņemšanu no Rīgas Motormuzeja krājuma.

Ziņo: D.Ratniece

1. Latvijas Muzeju padomes darbības plāns 2018-2022.

J. Garjāns sniedz pārskatu par Latvijas Muzeju padomes darbu no 2018. līdz 2022.gadam. (Skat. 1. pielikumu).

Padomes locekļi komentē plāna izpildi, kā arī norāda uz darbības virzieniem, kas būtu jāturpina nākamajam padomes sastāvam.

I.Rumbina ierosina, ka aktīvāk jāsadarbojas ar tūrisma nozari.

I. Zeibārte norāda, ka jāturpina strādāt pie rekomendācijām direktoru atlases konkursos.

I.Ruskule rosina, ka būtu nepieciešamas sanāksmes arī Rīgas plānošanas reģiona muzejiem.

J. Ciganovs norāda, ka valsts muzejiem, kas nav KM pakļautība būtu vajadzīga atsevišķa informatīva vieta.

A. Šmits akcentē problēmu par eksakto nozaru muzeju dalību Skolas somas programmā.

Nolemj:

Jaunajai Latvijas Muzeju padomei, plānojot darbu nākamajam darbības periodam, ieteikt:

1. katram padomes loceklim regulāri apzināt un paust to muzeju un organizāciju/institūciju viedokli, kurus viņš pārstāv Latvijas Muzeju padomē; KM mājaslapā līdz ar LMP sastāvu publicēt katra dalībnieka pārstāvēto muzeju loku (savukārt LMP locekļus nodrošināt sarakstu ar pārstāvēto muzeju kontaktiem).
2. sadarbībā ar ABM nodaļu un muzeju nevalstisko sektoru rosināt pētījumus, kas izmantojami kā pamats muzeju nozarei būtisku jautājumu un problēmu risināšanā.
3. turpināt Muzeju nozares rīcības plāna Kultūrpolitikas vadlīniju 2021.-2027. gadam īstenošanai izstrādi, maksimāli nodrošinot ieinteresēto nozares pārstāvju līdzdalību.
4. kultūras ministrijai kā atbildīgajai par Latvijas Muzeju padomes darbības nodrošinājumu izveidot tiešsaistes koplietošanas dokumentu vietni (piem., Sharepoint vai tml.) ar piekļuves tiesībām visiem LMP dalībniekiem, kurā vienkopus publiskojami padomes darbībai nepieciešamie dokumenti.

2. Atzinumi par muzeju akreditāciju.

2.1. Atzinums par Ziedoņa muzeja kārtējo akreditāciju.

D. Ratniece komentē Ziedoņa muzeja kārtējās akreditācijas komisijas ziņojumu, kurā rekomendēts muzeju akreditēt uz pieciem gadiem.

J. Garjāns jautā, vai plānots pārskatīt un izvērtēt krājumu, jo palīgkrājums proporcionāli ir lielāks par pamatkrājumu.

R. Šmite paskaidro, ka muzejs ir jauns, tāpēc darbinieki izvērtē priekšmetu atbilstību palīg un pamatkrājumam ļoti piesardzīgi, kā arī jāņem vērā vides apstākļi, kuros atrodas priekšmeti.

J. Garjāns jautā, vai muzejs turpina izmantot oriģinālos priekšmetus muzejpedagoģiskās programmās.

R. Šmite paskaidro, ka šobrīd muzejs vairs nepieļauj tik brīvu priekšmetu izmantošanu, plānots izgatavot priekšmetu kopijas.

U. Sedleniece nolasa atzinuma projektu.

1. **Latvijas Muzeju padome izsaka pateicību Ziedoņa muzejam un nodibinājumam „Imanta Ziedoņa muzeja fonds” par darbu, kas ieguldīts, lai muzejs varētu veikt savas funkcijas atbilstoši Latvijas Republikas Muzeju likumam.**
2. **Atzīt, ka Ziedoņa muzejs atbilst kārtējās akreditācijas prasībām, un ieteikt Kultūras ministrijai izsniegt muzejam Akreditācijas apliecību uz pieciem gadiem.**

3. Ziedoņa muzejam informēt Kultūras ministriju par muzeja darbības pilnveidošanas ieteikumu izpildi atzinumā noteiktajā termiņā.

Par: 14.

Atturas: 1.

2.2. Atzinums par Bārdu dzimtas memoriālā muzeja "Rumbiņi" kārtējo akreditāciju.

D. Ratniece komentē Bārdu dzimtas memoriālā muzeja "Rumbiņi" kārtējās akreditācijas komisijas ziņojumu, kurā rekomendēts muzeju akreditēt uz pieciem gadiem.

J. Bakmanis informē, ka Limbažu novads šobrīd izstrādā muzeju darbības un attīstības stratēģiju, kas saistīta ar tūrisma stratēģiju. Norāda, ka pašvaldība ar nākamo gadu centīsies nodrošināt muzeja speciālistam pilnas slodzes darbu.

E. Keisele informē, ka pašvaldībā ir bijusi tikšanās par novada kultūras stratēģijas izstrādi. Norāda, ka muzejam ir lielas attīstības perspektīvas un ka pašvaldībai ir jābūt ambiciozākiem plāniem. Piekrīt, ka muzejā būtu jāstrādā 3 darbiniekiem pilnā slodzē.

I. Dundure pateicas pašvaldībai, ka pēc administratīvi teritoriālas reformas Limbažu novads ir saglabājis visus muzejus. Aicina nepieciešamības gadījumā izmantot Latvijas Pašvaldību savienības palīdzību.

U. Sedleniece nolasa atzinuma projektu.

- 1. Latvijas Muzeju padome izsaka pateicību Bārdu dzimtas memoriālajam muzejam "Rumbiņi" un Limbažu novada domei par darbu, kas ieguldīts, lai muzejs varētu veikt savas funkcijas atbilstoši Latvijas Republikas Muzeju likumam.**
- 2. Atzīt, ka Bārdu dzimtas memoriālais muzejs "Rumbiņi" atbilst kārtējās akreditācijas prasībām, un ieteikt Kultūras ministrijai izsniegt muzejam Akreditācijas apliecību uz pieciem gadiem.**
- 3. Bārdu dzimtas memoriālajam muzejam "Rumbiņi" informēt Kultūras ministriju par muzeja darbības pilnveidošanas ieteikumu izpildi atzinumā noteiktajā termiņā.**

Pieņemts vienbalsīgi.

2.3. Atzinums par Gulbenes vēstures un mākslas muzeja kārtējo akreditāciju.

D. Ratniece komentē Gulbenes vēstures un mākslas muzeja kārtējās akreditācijas komisijas ziņojumu, kurā rekomendēts muzeju akreditēt uz pieciem gadiem.

I. Dundure interesējas, vai pašvaldībai būtu iespējas atjaunot darbiniekiem pilnas slodzes.

G. Švika paskaidro, ka šobrīd tiek apzinātas iestāžu vajadzības. Norāda, ka šobrīd aktuālais jautājums ir visu iestāžu amata vietu pārstrukturizēšana. Informē, ka pašvaldība cer realizēt Oranžērijas un Stāmerienas pils ēku energoefektivitātes projektus, kā arī ir plānots pārkārtot Klēts apkures sistēmu un pieslēgt to pilsētas apkurei.

J. Garjāns novērtē, ka muzejs ir atradis savu darbības specifisko nišu saistībā ar J.Madernieka un J.Straumes kultūrvēsturisko mantojumu. Interesējas, kā notiek apmeklējumu uzskaitē āra teritorijā.

V. Dārgais paskaidro, ka ir uzstādīts apmeklētāju plūsmas skaitītājs, kā arī ir izveidots āra audiogids.

U. Sedleniece jautā par krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanu Stāmerienas pilī.

V. Dārgais norāda, ka šobrīd krasa apdraudējuma nav, bet muzejs ļoti cer uz ēkas energoefektivitātes projekta īstenošanu.

U. Sedleniece nolasa atzinuma projektu.

1. Latvijas Muzeju padome izsaka pateicību Gulbenes vēstures un mākslas muzejam un Gulbenes novada domei par darbu, kas ieguldīts, lai muzejs varētu veikt savas funkcijas atbilstoši Latvijas Republikas Muzeju likumam.
2. Atzīt, ka Gulbenes vēstures un mākslas muzejs atbilst kārtējās akreditācijas prasībām, un ieteikt Kultūras ministrijai izsniegt muzejam Akreditācijas apliecību uz pieciem gadiem.
3. Gulbenes vēstures un mākslas muzejam informēt Kultūras ministriju par muzeja darbības pilnveidošanas ieteikumu izpildi atzinumā noteiktajā termiņā.

Pieņemts vienbalsīgi.

3. Muzeju darbības jautājumi.

3.1. Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu un nacionālā muzeja statusa piešķiršanu.

U. Sedleniece ziņo par Latvijas Sporta muzeja pieteikumu nacionāla muzeja statusa piešķiršanai un Izglītības un zinātnes ministrijas vēstuli par plānoto Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu, lūdz pieaicinātos ministrijas un muzeja pārstāvjus komentēt situāciju.

E. Severs informē par Latvijas Sporta muzeja turpmāko darbību un attīstību, iekļaujot to Latvijas Nacionālā sporta centra sastāvā. Norāda, ka ministrija plāno, ka Ministru kabineta rīkojums par muzeja statusa maiņu varētu tikt pieņemts nākamā gada pirmajā pusē.

J. Garjāns jautā, vai Latvijas Nacionālais sporta centrs redz, ka muzejs kļūs par instrumentu centra mērķu un uzdevumu īstenošanai.

D. Nātriņš paskaidro, ka centra uzskata, ka muzejs būs organiska centra sastāvdaļa. Plānots, ka muzeja ekspozīcijas tiks izvietotas citās centra struktūrvienībās – nacionālajās sporta bāzēs.

J. Garjāns norāda, ka sagatavoto rīkojuma projekta anotāciju vajadzētu papildināt ar minēto informāciju.

Padomes locekļi diskutē par Latvijas Sporta muzeja krājuma īpašumpiederību. Izsakās A. Šmits.

U. Sedleniece jautā, vai padome piekrīt iepriekš izsūtītajam atzinuma projektam un aicina padomes locekļus balsot par atzinuma projektu.

Latvijas Muzeju padome, iepazinusies ar Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) 2022. gada 27. septembra vēstuli Nr. 4-4.1e/22/2723 par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu un nacionālā muzeja statusa piešķiršanu Latvijas Sporta muzejam, Latvijas Sporta muzeja 2022. gada 26. septembra vēstuli Nr. 1-3/15 par nacionālā muzeja statusa piešķiršanu, kā arī Ministru kabineta 2022. gada 31. maija rīkojumu Nr. 402 (prot. Nr. 29 66. §) “Par centralizētas valsts īpašumā esošo nacionālo sporta bāzu pārvaldības struktūras izveidi”, atbilstoši Muzeja likuma 6. panta 3. un 9. punktā noteiktajai kompetencei,

1. vērš IZM uzmanību uz to, ka Tiesību akta projekta “Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu” sākotnējās ietekmes (ex-ante) novērtējuma ziņojumā (anotācijā) nepietiekoši detalizēti tiek atklāts, kā Latvijas Sporta muzejs SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” ietvaros spēs nodrošināt savu pamatfunkciju īstenošanu. Konceptuālajā ziņojumā „Par centralizētas valsts īpašumā esošo nacionālo sporta bāzu pārvaldības struktūras izveidi” Latvijas Sporta muzejs kā SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” struktūrvienība nav paredzēts. Lai gūtu priekšstatu par Latvijas Sporta muzeja vietu SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” struktūrā un pārliecību par sekmīgu muzeja darbību tajā, Anotācija būtu papildināma ar attiecīgu informāciju, tai skaitā norādēm uz konkrētiem SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” Statūtu punktiem;

2. norāda, ka, ņemot vērā, ka kopš 2018. gada Latvijas Sporta muzeja darbības atbalsta funkcijas (grāmatvedība, personāla dokumentu pārvaldīšana) nodrošina IZM un muzeja štatā nav darbinieku šo funkciju īstenošanai, Rikojuma projekts “Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu” papildināms ar punktu, kurā SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” tiek uzdots nodrošināt minētās muzeja atbalsta funkcijas;
3. aicina izvērtēt Rikojuma projekta 9.1. punktā paredzētā uzdevuma izpildes iespējamību. Rikojums paredz viena mēneša laikā veikts Latvijas Sporta muzeja valdījumā esošā muzeja krājuma un pārējo materiālo līdzekļu, mantas, lietvedības un arhīva dokumentu inventarizēšanu. Muzeja krājumā līdz 2021. gada 31. decembrim ir reģistrētas 39 482 vienības, to inventarizēšana viena mēneša laikā ir apšaubāma;
4. uzskata, ka, spriežot pēc Anotācijā norādītās informācijas, jautājums par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu nav pietiekami izdiskutēts ar sporta nozari un muzeja darbībā ieinteresētajām organizācijām, tādējādi nostiprinot pārliecību, ka muzeja darbība SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” struktūrā būs optimālais veids, lai muzejs darbotos kā Latvijas sporta politikas īstenošanas instruments;
5. norāda, ka Rikojuma projekts būtu papildināms ar punktu, kurā noteikts, ka, Latvijas Sporta muzeja krājumā jaunieklautie priekšmeti, muzejam darbojoties kā SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” struktūrvienībai, ir uzskatāmi par valsts īpašumu un ir Nacionālā muzeju krājuma sastāvdaļa;
6. iesaka iniciatīvu par nacionālā muzeja statusa piemērošanu Latvijas Sporta muzejam izvērtēt pēc muzeja statusa maiņas un akreditācijas iegūšanas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumu Nr. 394 “Muzeju akreditācijas noteikumi” 21.1. punktu akreditēta muzeja statuss tiek anulēts muzejam, kurš tiek likvidēts vai reorganizāts. Rikojuma projekts “Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu” paredz muzeja likvidēšanu, tātad akreditēta muzeja statusa zaudēšanu. Ņemot vērā to, ka Muzeju likuma 10. panta otrās daļas 3. punkts nosaka muzeju pienākumu akreditēties, nacionāla muzeja statusa piešķiršana neakreditētam muzejam būtu pretrunā ar Muzeju likumā noteiktajiem nozares darbības principiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Latvijas Muzeju padome iesaka papildināt rikojuma projektu “Par Latvijas Sporta muzeja statusa maiņu” un šī tiesību akta Anotāciju, ietverot informāciju, kas pārliecina par pilnvērtīgu Latvijas Sporta muzeja darbību SIA “Latvijas Nacionālais sporta centrs” struktūrā.

Latvijas Muzeju padome neatbalsta nacionāla muzeja statusa piešķiršanu Latvijas Sporta muzejam vienlaikus ar tā juridiskā statusa maiņu.

Par: 14.

Atturas: 1.

13:20 I. Dundure, I. Blūma, S. Ozoliņa atstāj sēdi.

- 3.2. Par P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja struktūrvienību “Profesora Aleksandra Bieziņa muzejs”.

U. Sedleniece ziņo par saņemto iesniegumu un aicina muzeja pārstāvjus komentēt situāciju.

K. Vanags lūdza padomes viedokli par P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja struktūrvienības “Profesora Aleksandra Bieziņa muzejs” pārveidi, kura paredz tā integrāciju topošajā Bērnu muzejā jeb veselības pratības centrā skolu jaunatnei.

J. Garjāns interesējas, vai iecere ir apspriesta Madonas novada vietējā sabiedrībā?
K. Vanags paskaidro, ka Medicīnas muzejs ir vienojies ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeju par novadnieku ekspozīcijas papildināšanu ar informāciju par Aleksandru Bieziņu Madonas muzeja Etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu krātuvē Sarkanos Norāda, ka Bieziņa ģimene var turpināt A. Bieziņa personības popularizēšanu.

U. Sedleniece nolasa atzinuma projektu.

Latvijas Muzeju padome, iepazīsies ar Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja 2022. gada 29. septembra vēstuli Nr. 1-5/153 un tai pievienoto muzeja struktūrvienības “Profesora A. Bieziņa muzejs” darbības izvērtējumu, konceptuāli atbalsta minētās struktūrvienības funkciju un uzdevumu integrāciju topošajā Bērnu muzejā jeb veselības pratības centrā skolu jaunatnei.

Par: 11.

Atturas: 1.

4. Atzinums par priekšmeta izņemšanu no Rīgas Motormuzeja krājuma.

D. Ratniece informē par muzeja iesniegumu Kultūras ministrijai.

A. Šmits sniedz papildinformāciju.

U. Sedleniece nolasa atzinuma projektu.

Iepazīsies ar Rīgas Motormuzeja muzeja 27.09.2022. iesniegumu 13.2-4/14 par 1 (viena) priekšmeta izņemšanu no muzeja pamatkrājuma un pamatojoties uz Muzeju likuma 13. panta septītās daļas 1. punktu, Latvijas Muzeju padome atbalsta muzeja priekšlikumu un iesaka Kultūras ministrijai izdot attiecīgu rīkojumu.

Par: 11.

Atturas: 1.

3.3. Muzeju nozares stratēģija (2023-2027).

U. Sedleniece informē par līdzšinējo Muzeju nozares stratēģijas izstrādes gaitu, nozares iesaisti šajā procesā. Ir apkopoti muzeju priekšlikumi un strukturēti atbilstoši Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2022-2027 “Kultūrvalsts” darbības virzieniem, Skat. 2. pielikumu.

U. Sedleniece norāda, ka būtu pareizi, ja nozares stratēģijas izstrādi pabeigtu nākamā Latvijas Muzeju padome, papildinot vismaz ar šādu aspektu un nozares rīcības izvērtējumu: (1) Covid19 krīzes un Krievijas kara Ukrainā ietekme uz Latvijas muzeju nozari, t.sk. drošības aspekti; (2) Muzeju ilgtspējas jautājumi (sk. LMB iniciatīvas); (3) Jaunie akcenti ICOM muzeja definīcijā. Aicina padomes locekļus līdz 10. oktobrim iesūtīt savus precizējumus un labojumus.

Nolēma:

Muzeju nozares stratēģijas projekts tiek nodots nākamajam Latvijas Muzeju padomes sastāvam izstrādāšanai un iesniegšanai Kultūras ministrijā.

Sēdi slēdz: 14:30.

Sēdes vadītāja

Una Sedleniece

Protokolists

Daina Ratniece